

HAREKETLİ RENKLER DİZİSİ¹

Hareketli renkler dizisi

yazan ve resimleyen: ülkü ovat . ümit ögmel

Kocaman mavi yüzüyor

Hareketli renkler dizisi

yazan ve resimleyen: ülkü ovat . ümit ögmel

Sarı koşuyor

Hareketli renkler dizisi

yazan ve resimleyen: ülkü ovat . ümit ögmel

Siyah benekli kırmızı uçtu

Hareketli renkler dizisi

yazan ve resimleyen: ülkü ovat . ümit ögmel

Siyah oynuyor

Hareketli renkler dizisi

yazan ve resimleyen: ülkü ovat . ümit ögmel

Yeşil zıplıyor

Çocuğunuzun gözlem ve karşılaştırma yaparak düşünmesini mi istiyorsunuz? Her sayfasıyla çocuğu şaşırtmayı başarıp onda merak uyandıran beş kitaptan oluşan Hareketli Renkler Dizisi, aradığımız kitaplar olabilir. Çocuklar merak eder, bilmek isterler; onların etrafındaki nesnelere, kendilerine ve dünyaya ilişkin daima çok fazla soruları vardır. Ülkü Ovat ve Ümit Ögmel'in birlikte hazırladığı kitaplar, çocuk okurun kafasındaki soruları öğretici bir yöntemle cevaplamıyor. Tersine çocuk, bu kitapları okuduğunda soruları çoğalarak belleğinde peş peşe sıralayabilir. Böylece ister istemez kendisini içine çeken özgün bir düşünme evrenine giren çocuk, verdiği yanıtlarla kendi gerçekliğini kurma ve kendisini gerçekleştirme fırsatı yakalayabiliyor.

Ön ve arka kapaktaki görsel tasarımlarıyla da çocukta ilgi ve merak uyandırabilen kitaplar, okuma kültürü edinme sürecinde okul öncesi dönemin tanışma evresine uygundur. Çocuğun yaşına uygun olarak tasarlanmış, yalın cümlelerden oluşan kitaplar, çocukta düş ve düşünce gücünü harekete geçirecek niteliktedir. Buna uygun olarak bazı harf ve sözcüklerin, çocuğun ilgisini çekecek biçimde dizilişe sahip olduğunu, kağıt üzerinde hareket ettiklerini görebiliriz. Hem dilsel hem de görsel metinde çok fazla ayrıntıya yer verilmemesi ve her sayfada yer alan boşluklar, çocuğa okuma ve izleme rahatlığı sunması açısından önemlidir. Renkler Serisi kitaplarında genelde harflerin boyutunun

¹ Ülkü Ovat, Ümit Ögmel. Hareketli Renkler Dizisi: Siyah Benekli Kırmızı Uçtu, Sarı Koşuyor, Siyah Oynuyor, Yeşil Zıplıyor, Kocaman Mavi Yüzüyor. Yeni Umut Yayını.

büyük olması ve her kitapta farklı bir rengin -mavi, sarı, kırmızı, siyah, yeşil- yoğun olarak kullanılması da görsellik açısından çocuğun gelişimine katkı sağlarken, çocuğun renklerle tanışması açısından da yararlı olabilir.

Her kitabın kapağında yer alan görsel metnin ve kitap adının, izleksel olarak uyumlu oluşu çocuğun ön okuma yapmasına yardım eder. Kitaplar daha ilk sayfasından, “Kocaman maviye deniz mi diyorsun?”, “Sarı sarı sapsarı... Var mı bunun bir adı?” veya “Bu siyah bir top mu acaba?” diye ilgi çekici soru cümleleriyle başlayarak çocuktan kişileştirilmiş renklerin ne olduklarını bulmasını ister. Bu sayede kitaplar, çocukta merak duygusu uyandırmakta ve anlamın oluşmasına onu da dahil etmeyi başarmaktadır. İlerleyen sayfalarda da sorular sorarak geliştirilen öyküler, çocuğun düş gücünü harekete geçirerek, onu şaşırtır ve resimler üzerinde daha fazla düşünmesini ve tahminde bulunmasını ister. Böylece çocuğun heyecan duyarak ve sorgulayarak kişileştirilmiş birer uyaran olan renklerin ne olduğunu öğrenmesini sağlar.

Her bir kitabın ön kapağında belirsiz olarak çizilen görsele, kitabın içinde de yer verilerek çocuk için merak uyandırıcı ve belirsiz uyaran yaratılmıştır. Çocuğun verilen devingen görselden yola çıkarak, duyu algılarını ve hayal gücünü de kullanarak yeni anlamlar oluşturmasına olanak sunulmuştur. Böylece çocuk okumaya etkin olarak katılır ve fotoğraf gerçekliğinden uzak olan görsel metnin eşliğinde düşünmeye yönelebilir. Çocuk belirsiz ve şaşırtıcı olan bu uyarının tanıklığında gerçekliği kendisi yeniden kurarak, kendini gerçekleştirebilir. Yapıt çocuğun duyu algılarını devindirici olması; düş ve düşünce dünyasına seslenmeyi başarması açısından özgündür. Böylece çocukta sorgulayarak bilmeye ve öğrenmeye olan eğilim artabilir. Çocuğun düş ve düşünce dünyasında mavi renkle deniz ve balina, sarı renkle civciv, kırmızı renkle uğurböceği, siyah renkle kedi, yeşil renkle erik ve kurbağa arasında birtakım bağlantılar kurulur ve bunlar anlam evrenine taşınabilir. Kitaplarda anlatılan uyarılar, tıpkı bir yapbozun parçaları gibi kitabın en sonunda tamamlanarak, çocukta keşfederek öğrenmeyi gerçekleştirebilir. Böylece öğrenme, zevkli bir oyuna dönüşerek hoşça vakit geçirilen bir nitelik kazanabilir ve çocuğun okuma kültürü kazanmasında ilk temelin atılmasını sağlayabilir.

Gül Esin SERTTEK

Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Felsefesi Programı (Doktora Öğrencisi)